

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ДІАЛОГІНГ ЯК КОМПОНЕНТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ФРОНТУ НОВІТНЬОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Ключові слова: діалогер, діалогінг, діалогерство, чатрулетка, інформаційний фронт, Новітня російсько-українська війна.

Keywords: dialoger, dialoging, chatruletka, information front, the Recent Russian-Ukrainian war.

Новітня російсько-українська війна (далі – НРУВ) триває від 2014 р., ведеться конвенційними методами та має гібридний характер. НРУВ має декілька складників, зокрема воєнний, політичний, економічний, інформаційний та інші. Вагоме місце у НРУВ займає інформаційний фронт. Він є одним із ключових складників гібридної війни. Водночас інформаційний фронт НРУВ має багато компонентів, серед таких можна виділити внутрішню та дипломатичну діяльність держави, ПСГО, кампанії пропаганди, контрпропаганди й протидії дезінформації, виступи й думки експертів, медіа, соціальні мережі, YouTube-канали та інше [5, с. 50].

Особливу увагу варто приділити останньому в зазначеному списку, проте не останньому за значенням компоненту інформаційного фронту НРУВ – діяльності YouTube-каналів. Суб'єктом такої активності є діалогери. Діалогер – це особа, яка веде YouTube-канал, а нерідко їх декілька разом із каналами в соціальних мережах (Telegram, Instagram, Facebook, TikTok). Зміст його діяльності полягає у записі діалогів (на відео), які відбулися зі співрозмовниками за допомогою онлайн-сервісу чатрулетки. Отриманий відеодіалог публікується на каналі або каналах діалогера. Мета їхньої діяльності полягає у демонстрації українському глядачу поглядів та думок пересічного росіянина щодо тем війни, України, української нації, історії тощо. Чатрулетка передбачає з'єднання з випадковим користувачем цього сервісу з можливістю обрати одну державу потенційного співбесідника. Державна приналежність визначається за ір-адресою або за інформацією соціальної мережі, за допомогою якої відбулася реєстрація [8].

Український діалогінг існує як явище інформаційного фронту щонайменше з 2017 р. У період 2017–2024 рр. діалогерство зросло за чисельністю діалогерів та за кількістю їхньої аудиторії. Сьогодні існують десятки українських діалогерів.

Українське діалогерство є малодослідженим. Перша спроба ввести цю проблему в науковий обіг була здійснена нами у 2021 р. [6, с. 108–110]. Пізніше, у 2022 та 2023 рр. було опубліковано двоє тез доповідей В'ячеслава Васильченка, де він розглянув українських блогерів, зокрема й діалогерів, проте зробив це через призму явища громадянської медіадипломатії та журналістики (туди ж відносить відеоблогерів). На нашу думку, це дещо інший кут погляду, ніж той, якого дотримуємось ми [1; 2]. Ми вважаємо, що зміст терміна громадянської медіадипломатії з визначенням відеоблогерів як людей, що прагнуть впливати на іноземну аудиторію, є частково помилковим для характеризувannya діалогерства [2, с. 28.50]. Одночасно з цим автор наводить цитату опису одного з YouTube-каналів, де діалогер зазначив, що метою його каналу є демонстрація українцям та іноземній ауди-

торії поглядів росіян [2, с. 28.51]. Але це поодинокий випадок, наш же досвід вивчення українських діалогерів дає змогу стверджувати, що їхньою метою є вплив саме на українську аудиторію [3; 11]. Ми ж вважаємо, що діалогінг варто досліджувати як окреме явище, а не складник діяльності відеоблогерів чи в контексті громадянської медіадипломатії та журналістики. Це пов'язано з відмінними особливостями діалогінгу від інших YouTube- та медіаактивностей.

Предметом нашого дослідження є та частина українського діалогерства, основний засіб діяльності якої – обговорення історичної тематики. НРУВ вивела на інформаційний простір українських діалогерів, які переважно порушують історичні теми в розмовах із росіянами. Станом на початок 2024 р. найбільш популярними є трійка таких: Vox Veritatis [10], Січень [7] та MOROZENKO [9] (назвали за творчими псевдо).

Першим із них варто виділити Микиту Січня (це не прізвище, особисту інформацію діалогер волів не повідомляти, тому ми його так і знаємо – Микита Січень). Він розпочав свою діяльність як діалогер 1 січня 2019 р., коли було опубліковане перше відео. Як каже сам Микита, назва каналу була пов'язана з такими моментами: місяць його народження, співзвучність з українським історизмом Січ, слов'янськістю назви місяця (в цьому полягає глузування над російськими співбесідниками, враховуючи те, що в російській мові латинські назви місяців), місяць народження Степана Бандери й Богдана Хмельницького, а також любов діалогера до зими. Метод діалогінгу Січня базується на апелюванні до історичних документів під час обговорення певних тем із росіянами. Важливо зазначити, що Микита не має історичної освіти [3].

Другий український історичний діалогер – Віталій Дрібниця, автор каналу «Vox veritatis Голос правди», звідси його нік – Vox Veritatis, за яким він більш популярний. Віталій Олександрович має історичну освіту та майже 30-річний педагогічний досвід. Цей факт і відобразився на меті його діяльності, яку він визначив як просвітництво українців, насамперед історичне. Розпочав свій діалогінг Vox Veritatis 7 квітня 2021 р. Він спілкується, відштовхуючись від книг, які прочитав його співбесідник – це, власне, і є його методика [11].

Ще одним діалогером у цій тріаді є MOROZENKO (судячи з його сторінки в Instagram, реальне ім'я – Євгеній Мороз), він також має історичну освіту (alma mater – Київський національний університет імені Тараса Шевченка) [4]. MOROZENKO розпочав свою діяльність діалогера з літа 2022 р., вже після широко-масштабного вторгнення. Методика спілкування нагадує вже згаданих колег по цеху – обговорення історичних джерел [9].

Спільна мета цієї трійці чітка – використовуючи історію як засіб, а своїх опонентів (зазвичай росіян) у якості інструменту, показати, якими ідеями живуть росіяни. Кожен має кількість підписників, яка близька або навіть перевищує показник 200 тис. Це вказує на високий рівень популярності, порівняно з іншими діалогерами. Середньостатистичний глядач, наприклад, у Віталія Дрібниці та Микити Січня – це українець зрілого віку [3; 11].

Отже, українське діалогерство – це важлива частина та самостійна одиниця інформаційного фронту НРУВ. Окремо серед них виділяється Історична тріада українського діалогінгу: Vox Veritatis, Січень та MOROZENKO. Вони з'явилися

в інформаційній боротьбі порівняно нещодавно (2019, 2021, 2022 рр. відповідно). Вони вже мають велику аудиторію українців, на яку здатні впливати як на суб'єктів війни з РФ, що повинно наблизити Україну до перемоги у цій війні. Водночас важливість діяльності цих діалогерів передбачається в історичному просвітництві українців та контрпропаганді РФ. Українські діалогери є активними діячами інформаційного спротиву України у НРУВ.

Джерела та література

1. Васильченко В. М. Блогер Андрій Луганський як громадянський журналіст. *Матеріали Х конгресу «Авіація в ХХІ столітті» – «Безпека в авіації та космічні технології»*. Київ, 2022. С. 6.2.162–6.2.165. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/59225>
2. Васильченко В. М. Громадянська медіадипломатія в реаліях сучасності. Матеріали XVI Міжнародної науково-технічної конференції «АВІА-2023» (18–20 квіт. 2023 р.). Київ, 2023. С. 28.48–28.52. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/59486>
3. Микита Січень. Інтерв'ю з блогером Микита Січень. *YouTube*. 20.01.2024. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=DC51cy0x794>
4. Мороз Є. Це вже перемога чи ще ні? *Instagram*. 08.12.2022. URL: <https://www.instagram.com/p/C15qxPqqirC/>
5. Ніколаєнко Н. Інформаційний фронт російсько-української гібридної війни. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 4(12). С. 45–54. URL: <http://eir.nuos.edu.ua/handle/123456789/5644>
6. Осадець Д. В. Діалогерство – складова українського інформаційного спротиву в гібридній війні Росії (2017–2021 рр.). *Збірник наукових праць студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Молода наука-2021»: у 5 т.* Запоріжжя, 2021. URL: https://sites.znu.edu.ua/stud-sci-soc//2021/tom_1__.pdf
7. СІЧЕНЬ. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/@MykytaSichen>
8. Chatroulette. URL: <https://chatroulette.com/>
9. MOROZENKO. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/@MOROZENKO_
10. Vox veritatis Голос правди. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/@Vox_Veritatis
11. Відеоінтерв'ю з автором Youtube-каналу «Vox veritatis». *Vox veritatis Голос правди*. Дата: 02.12.23 р. Інтерв'юер: Данило Осадець. *YouTube*. 2023. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=NPc2gjPtple>

Крючкова Кароліна

Запорізький національний університет

АНТИУКРАЇНСЬКІ ФЕЙКИ В. ПУТІНА В ІНТЕРВ'Ю Т. КАРЛСОНУ 9 ЛЮТОГО 2024 Р.

Ключові слова: *фейк, мова, Україна, пропаганда.*

Keywords: *fake, language, Ukraine, propaganda.*

Фейки та дезінформація швидко поширюються в сучасному світі, особливо у політичній сфері [8]. Один із найяскравіших прикладів цього – інтерв'ю В. Путіна американському пропагандисту Т. Карлсону. Перше питання в інтерв'ю: «Ви справді думали, що США та НАТО готують раптовий напад на Росію?» [5]. В. Путін відповів, що спершу треба дати коротку історичну довідку: «Секунд тридцять – хвилину», – пообіцяв він. І це були найдовші тридцять секунд або одна хвилина в історії. Вони тривали понад дві години [5].